

ARRIESTA

100 anys

LA REVISTA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE LLEIDA - IV ÈPOCA - MAIG / JUNY 2007 - Núm. 87

cuidem de tu,
cuidem de la terra.

Alimentació i
productes ecològics
Teràpies per a la salut
Tractaments per a la cura
del cos
Cafeteria
Comandes a domicili

C/Ramon Llull, 6 · 25008 LLEIDA · Tel. 973 83 40 21 · Fax: 973 83 40 22 · e-mail: biotiga@menja.net · www.empreses.net/biotiga

tot en productes biològics

mobles

l'ebenista

projectes i dissenys a mida

ctra. vall d'aran, km. 10,7 · 25124 rosselló (lleida) · tel. 973 73 27 79 · fax 973 73 27 16

Carrer Acadèmia, 42
•
25002 LLEIDA
Tel.: 973 26 20 60 - 973 26 26 49
Fax: 973 26 52 40
arbones@toldosarbones.com

**TOLDOS
ARBONÉS**

www.pageseditors.com
ed.pages.editors@cambrescat.es

 Pages editors

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
Tel. 973 23 66 11 - Fax 973 24 07 95

Història mundial de Lleida
Matxicot

Els secrets del Mag Lari
Montse Lari
Óscar Fernández

Receptes de bellesa de les dones del Marroc
Abdelhaï Sijelmassi

El dia de les sirenes
El triomf anarquista de 1936
Joan Sans i Sicart

L'estany d'Ivars i Vila-sana
J. M. Solé Sabaté (coord.)

ARESTA 87
MAIG-JUNY 2007

2
**PARC NACIONAL
DE DOÑANA
I SERRA D'ARACENA
AMB BTT**

Alícia Cirujeda, Elisenda Blanch i Gemma Esteve

5
**VIDA DEL CENTRE
APUNTS I COMUNICACIONS**
Equip Aresta

6
**LA TRAVESSA
DELS PIRINEUS
AMB BTT**
Faust Rovira i Giró

8
**CICLOTURISME
PEL SUD-OEST
D'IRLANDA**
Faust Rovira i Giró

12
**ITINERARIS EXCURSIONISTES
NÚM. 87
LA MOLA
DE COLLDEJOU**
Manuel Cortès

14
**ESCALFAMENT GLOBAL
I CRISI ENERGÈTICA,
DUES CARES DE LA
MATEIXA MONEDA (I)**
Jordi Martínez

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolores Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé. DISSENY GRÀFIC: Josep Herràndiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@cel.cat INTERNET: <http://www.cel.cat> IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada: 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números: 13 euros. Preu del número: 2,40 euros. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. FOTO DE PORTADA: Platja Doñana. Foto: Alícia Cirujeda. COL·LABOREN:

DARRERAMENT S'HA IMPOSAT L'HÀBIT QUE LA PRESIDÈNCIA sortint s'acomia amb un editorial, i que l'entrant escrigui el següent. La Mercè Ciutat sempre ens havia comunicat que després del Centenari deixaria la presidència, encara que tots i totes desitjàvem que continués.

D'altra banda, actualment s'estan instal·lant en alguns edificis portes automàtiques giratòries. No m'han agradat mai. De vegades he tingut la sensació que per estar on ja estava, em veia abocat a girar per dins sense voler. Així devia passar el dia que vaig acceptar la presidència del Centre; em donaren una forta empenta i quan me'n vaig adonar ja estava dins la roda. En vint anys de ser membre de la Junta mai no m'havia passat pel cap assumir aquesta responsabilitat. Tinc el convenciment que hi ha sòcies i socis que ho farien millor que jo... Segur que l'ombra de la meua antecessora els va imposar molt respecte. La Mercè ha deixat el llistó molt alt i ningú no podrà igualar la plusmarca. És impossible dissociar l'ÈXIT –amb majúscules– del Centenari de la figura “glamourosa” de la nostra expresidenta.

El Centenari marcarà, indubtablement, un abans i un després. Ha de servir per no oblidar que el nostre principal potencial és el FACTOR HUMÀ –també amb majúscules. Resulta que som capaços de dur a terme tasques tan complexes com organitzar al voltant de cent sortides col·lectives anuals, de fer exposicions, de tirar endavant una revista com la que teniu a les mans, publicar un programa trimestral d'activitats, muntar projeccions, recuperar camins, dur pessebres, la Cuita el Sol... tantes i tantes tasques que no cabrien en aquesta pàgina. I ho fem tot bé i desinteressadament. La Mercè, entre altres coses, ens ha ensenyat el pes que té la nostra feina i que hem de perdre la vergonya a ensenyar-la a la ciutadania.

Després d'uns anys de treballar cara a fora, ara ens hem de recrear amb la nostra feina ben feta. Hem de saber projectar el nostre treball diari i constant pel Centre, per la Natura i per Catalunya.

Finalment, agrair les mostres de suport rebudes des del primer moment. I molt especialment dels companys i companyes de la Junta que em fan prendre aquest nou repte amb tota la il·lusió del món. Tots iniciem una nova etapa que ha de passar per la recerca d'aquí dos anys d'una nova presidència –jo crec que he de ser la frontissa– i la preparació del proper bicentenari. No ens podem adormir, si volem igualar el primer; només ens resten noranta-nou anys.

Parc Nacional de Doñana i serra d'Aracena amb BTT

Aprofitem la Setmana Santa del 2006 per fer una escapada fins al Parc Nacional de Doñana, una clàssica per als cicloturistes però que ens queda a 1.100 quilòmetres de cotxe de casa.

Sortim de bon matí de Lleida l'Elisenda Blanch i la Gemma Esteve amb les bicis dalt del cotxe i a Saragossa recollim l'Àlicia Cirujeda i el Javier Lozano.

Al vespre arribem a Jerez de la Frontera (el nostre punt de sortida) on tenim reservat lloc a l'alberg, un macroalberg que ens va perfecte per deixar controlat el cotxe tots aquests dies.

1a etapa: Jerez de la Frontera - Matalascañas (70 km)

Per sortir de Jerez, sortim en direcció Hospital o Zoológico per trobar la carretera CA-6014 (també coneguda com la del Calvario). Ens queden 28 km fins a Sanlúcar de Barrameda on creuarem el Guadalquivir per entrar al Parc de Doñana per l'única possibilitat permesa de forma lliure, per la platja. L'altra possibilitat és con-

tractar una visita programada en la qual et passegen pel mig del parc en un vehicle tot terreny.

L'Elisenda escriu en el llibre de ruta: “després de travessar per camps verds entre *cortijos de fino* i poltres pasturant, arribem a Sanlúcar de Barrameda, agafem la barcassa que ens creua a l'altra banda del riu Guadalquivir, en ple Parc de Doñana, en baixar els meus ulls queden enlluernats pels milers de petxines que la mar empeny sobre la sorra, un goig i regal per a la col·lecció... comencem a pedalar, ens queden 30 km per arribar a la platja. Ens acompanya el sol, el so del mar, la brisa marina i el crec-crec de les petxines que es van trencant sota el pas de les rodes de la bicicleta”. Només ens creuem amb un grup de pescadors amb canyes i molts ocells marítims que busquen menjar a la sorra que va deixant lluent i llisa un mar que reula amb la marea necessària perquè puguem pedalar.

Amb el sol ponent-se arribem a Matalascañas, 5 km de passeig marítim fins al Faro on hi ha el càmping Rocío Playa, són les 21:30 i estem fets pols.

Rociana del Condado

Foto: Gemma Esteve

2a etapa: Matalascañas – La Palma Del Condado (65 km)

Abans de sortir és primordial netejar les bicis de la sorra i de l'aigua salada d'ahir.

A 17 km de Matalascañas trobem el poble de El Rocío (el *Far West* d'Andalusia), destinació d'infinat de romeries amb els seus carrers de sorra i estaques per lligar els cavalls.

Passem per altres pobles encantadors com Almonte, Rociana del Condado, Bollullos i acabem la jornada a La Palma del Condado per presenciar la processó de dos passos. Sabíeu que la Dolorosa surt de l'església amb l'himne nacional? Aquests pobles són grans; hi ha tota mena de serveis i hostals per triar. També sorprèn que estan molt cuidats, pintats, decorats fins a l'últim detall. La gent surt en massa a "tapejar" amb la família (amb aquests preus tan barats certament no ens estranya) això sí, de vegetarians en deu haver pocs, per aquí.

3a etapa: La Palma Del Condado – Río Tinto (60 km)

Circulem pels pobles d'avui per carreteres comarcals amb poc trànsit i per pistes, passem per Berrocal, El Madroño, Neva, i en apropar-nos a Río Tinto, la carretera esdevé un perill, amb molt trànsit i poca vorera. Ens trobem amb turons coberts d'alzines, amb algun *cortijo* amb vaques i bous pasturant. Pedalem per una pista seguint el curs del Río Tinto, que rep aquest ben merescut nom a causa de l'aigua rogenca que no convida a ser tocada... Uns padrins caminadors ens indiquen que la pista serà asfaltada pròximament.

4a etapa: Río Tinto – Aracena (35 km)

L'encant de les darreres etapes es trenca per la incomoditat de pedalar per carreteres amb poca vorera i excés de trànsit, però no trobem cap altra opció. Passem per Campofrío i després arribem a Aracena, un poblet

Jerez de la Frontera

Foto: Alicia Cirujeda

La Gemma i el toro

Foto: Elisenda Blanch

La barcassa

Foto: Alicia Cirujeda

Platja Doñana

Foto: Elisenda Blanch

on val la pena passejar-s'hi (i més si estan de Setmana Santa, és tot un espectacle). Continuem sorpresos per l'aparent riquesa, per les cases perfectament encalades, dels bancs i l'enllumenat públic, vistosos i ben cuidats. I de la quantitat de gent que viu per aquestes zones. I de què viuen??

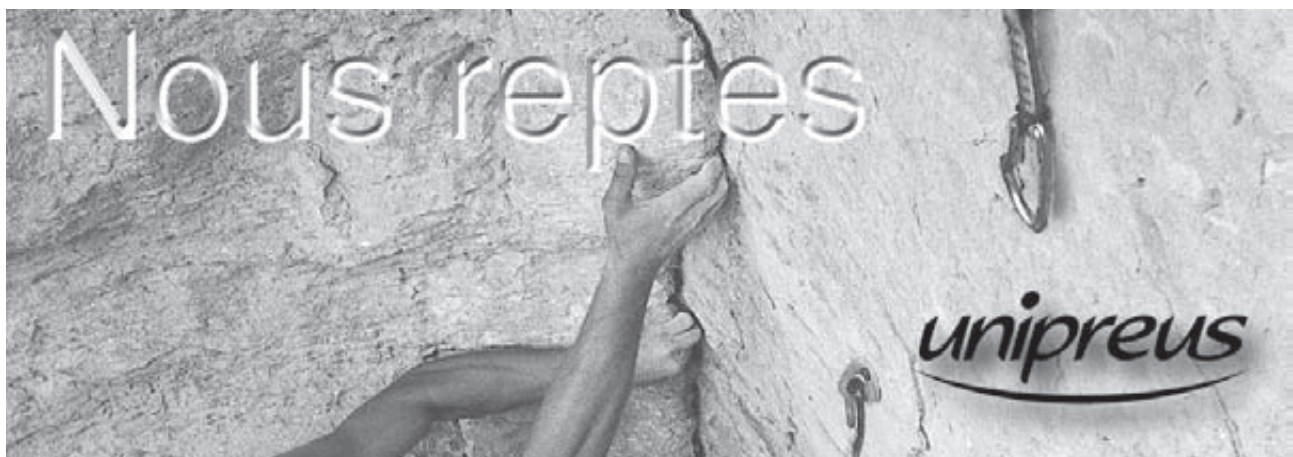
5a etapa de retorn: Aracena – Sevilla – Jerez de la Frontera

Val la pena disposar de més dies per voltar per la serra d'Aracena, però és això el que ens falta, així que carreguem les bicis al bus que ens portarà cap a Sevilla i després un tren de rodalies ens retornarà a Jerez de la Frontera.

Pedalar per Sevilla resseguint el Guadalquivir i amb la Giralda al fons que a cada cop de pedal es va fent més gran; o pedalar per dins la plaça Espanya; o circular pels carrerons del voltant de la catedral, tot sentint les bandes de Setmana Santa i veient encaputxats pertot arreu, també resulta una visita insòlita a Sevilla. L'esforç es mereix un bon "bareto" de "papes" i finitos.

Tot plegat, una escapada molt profitosa i recomanada.

Alicia Cirujeda, Elisenda Blanch i Gemma Esteve

Apunts i comunicacions

NOVETATS A LA BIBLIOTECA DEL CEL

- *Valle de Tena* (2004). Villasur, Enrique; Armesto, Julio. Saragossa: Barrabés, D. L. 2004. ISBN: 84-95744-39-2.
- *Escalada clàssica a les muntanyes de Prades: crònica d'ascensions mítiques i batalles perdudes* (2006). Jané Vallvey, Josep. Valls: Cossetània Edicions, 2006. ISBN: 84-9791-189-X.
- *Carlos de Haes (1826-1898)* (2006) al Museu d'Art Jaume Morera. Lleida: Institut Cultural d'Acció Municipal de Lleida, D. L. 2006. ISBN: 84-89781-75-3.
- *Viatges amb els pastors transhumants* (1987). Costa i Savoia, Ernest. Barcelona: Editorial Montabanc Martin, D. L. 1987. ISBN: 84-85135-38-5.
- *La tormenta que pasa y se repliega: Los años de los maquis en el Pirineo aragonés-Sobrarbe* (2001). Abad Buil, Irene; Angualo Mairal, José A. Saragossa: Prames, D. L. 2001. ISBN: 84-8321-089-4.
- *La Descoberta del Montseny* (2005). Barcelona: Lunweg Editores; Fundació Abertis D. L. 2005. SBN: 84-9785-176-5.
- *Mi vida al límite* (2005). Messner, Reinhold. Madrid: Desnivel Ediciones, 2005. ISBN: 84-9829-000-7.
- *Les construccions de la pedra seca: Inventari de cabanes de volta, balms murades i aljubs a les Terres de Lleida* (2005). Martín i Vilaseca, Fèlix; Preixens i Llevadot, Josep. Lleida: Pagès Editors, 2005. ISBN: 84-9779-315-3.
- *Escalades al Salvatge Oest de Catalunya* (2006). Casals, Josep M. [et. al.]. [Barcelona]: SuperTrack, 2006. ISBN: 8460994643.
- *Els inicis de l'esquí a les valls de Ribes i Camprodon 1907-1930*. ISBN: 84-8067-103-3
- *Les Fortaleses Catalanes: guia 2006* (2006). [Barcelona]: Fundació Cultural Privada, 2006 (fulletó).

LA NOVA WEB:

Ja tenim la nova web del Centre: <http://www.cel.cat> i adreça de correu electrònic: cel@cel.cat, gràcies al voluntariós treball de Josep Sierra, Josep Lluís Gàzquez i Andreu Bernadó. Esperem que la web sigui una eina útil per a tots, en la qual hi podem col·laborar fent-hi aportacions, propostes d'activitats, comentaris o qualsevol cosa que es cregui convenient.

En l'acte de la 13a FESTA DE LA FEEC, celebrada el 13 d'abril a Barcelona, entre altres, va fer-se la Menció Esportiva al soci de la nostra entitat Feliu Izard, als membres de l'Expedició Lleida al GII (8.035 m) i al Centenari del Centre.

Fins a finals de juny podrem gaudir a la sala del Centre de la magnífica exposició de Carles Masfret "La foto trobada i la foto creada".

BENVINGUTS ELS NOUS SOCIS:

José María Chesa Biendicho
Mª José Codina Ventura
Maite Cuesta Camarasa
Saúl García Braña
Sergi Trilla Àlvarez
Olivia Morales Arbones
Helena Trilla Morales
Anna Trilla Morales
Olivia Trilla Morales

Toni Cucurull Pascual
Aisling Satorra O'Neill
Elisenda Blanch Rigau
Antonio Michelena Barcena
Fco. Javier Oliver Garrido
Rubén González Asencio
Carles Giné Janer
Carles Parramona Carrera
Miquel Abad Pla

Margarita Bonet Torrijos
Anna Olomi Pallas
Joan Solans Ysac
Pere Rifà Vilaseca
Laura Ivorra Revelles
Carmen Collado Yeguas
Carles Pujol Cairo
Joan Sogas Perpiñà
David Lirio Ventaja
Xavier Batiste Tomàs

La travessa dels Pirineus amb BTT

Baixant a Tuixén

La travessa dels Pirineus amb BTT és un recorregut que travessa la serralada pirinenca des del Mediterrani fins a l'Atlàntic. Comença a Llançà, a la costa Brava, i acaba al Cap Iguer, a Hondarribia.

La guia que n'ha establert el recorregut és la de l'editorial Prames: *La travesía de los Pirineos en BTT*, de Jordi Laparra. Aquesta publicació fracciona la travessa en 16 etapes, i també incorpora diferents variants. La mateixa guia aconsella ajustar el recorregut i el ritme a les possibilitats de cadascú i a l'objectiu final, i és realment el que s'ha de fer per tal de gaudir-lo al màxim.

Hi ha una altra publicació francesa que n'estableix un recorregut molt més dur, i en sentit contrari de la d'en Jordi Laparra. No us l'aconsello, fa por!

El recorregut total de la travessa, segons la primera guia, és de 968 km, que a l'itinerari base donen una mitjana de 60,5 km per etapa. Els desnivells de pujada van des dels 1.100 m de l'etapa amb menys desnivell als 1.780 m de la que en té més, resultant una mitjana de 1.400 m per etapa.

Cal deixar clar que el recorregut de la "Transpirineu" en BTT no té res a veure amb el GR-11 que es fa a peu. És un recorregut molt més meridional, que en algun tram coincideix amb el GR-15, i que, a més, s'aconsella que

es faci en sentit contrari al GR-11. El GR-11 és molt més muntanyós, amb grans desnivells i impossible de realitzar en bicicleta en la seva major part.

Es tracta, doncs, de tot un repte per als amants de la bicicleta i de la muntanya. Una aventura inoblidable que, no sense esforç, ens permetrà gaudir del Pirineu amb tota la seva intensitat.

Aquesta travessa no és, ni molt menys, un recorregut cicloturístic clàssic. Està pensat per fer amb BTT, i amb una filosofia "minimalista" pel que fa a equipatge. Recorre camins de terra, senders, pistes asfaltades, travessa rierols, i sovint hi ha trams que no són ciclables. La mateixa guia de l'editorial Prames aconsella centrar el pes al mig del portaequipatges, ja que això és més pràctic que carregar-lo en alforges laterals. Pel que fa a roba i equipament, només s'ha de portar l'imprescindible, i si cal, rentar la roba cada dia.

A més, el recorregut és prou dur com per aconsellar fer nit en els allotjaments que es troben al final de cada etapa, evitant anar de càmpings o d'acampada, fet que no ens permetria una bona recuperació.

Cal també cuidar l'alimentació: un bon sopar i un bon esmorzar són molt importants, i durant el recorregut anar ingerint petites quantitats d'aliment i, sobretot, hidratar-se.

Prop de la collada de Tosses

Perquè us en feu una idea, us relataré una jornada estàndard de la travessa dels Pirineus quan la vàrem fer el Carles Torné i jo:

—Llevar-se a les 06:30, dutxar-se i esmorzar de forma abundant: entrepà, fruita, iogur, suc...

—Seguidament preparar la bicicleta i, si pot ser, a les 07:30 estar ja pedalant.

—Sobre les 12 hores, menjar un petit entrepà acompanyat de fruita. Prèviament fèiem alguna parada per ingerir menjar “d’atac” (fruits secs, fruita, galetes...).

—Cap a les 16 hores arribada al final de l’etapa: buscar allotjament, rentar la roba, dutxar-se, anar a comprar els aliments de l’endemà, repassar les bicis, un bon sopar i a dormir.

Com podeu preveure cal ser disciplinat i organitzar-se molt bé el temps. A més, sempre surten imprevistos: alguna avaria a la bicicleta, alguna sobrecàrrega muscular, inclemències del temps, etc., i amb això també s’hi ha de comptar.

Ja som uns quants els amics del Centre Excursionista de Lleida que hem completat la travessa, ja sigui d’una tirada o de forma fraccionada.

Pujant a la Molina

Consultant plànol

L’any 2002 en Joan Aige i en Carles Torné en van fer les primeres etapes fins a Llavorsí, i anteriorment l’havien completat en Jordi Monerris, la Sònia Belenguer i altres companys que anaven amb ells, propers al CEL.

L’any 2003, com que en Carles Torné estava animat a acabar-la, tots dos sols en vam fer les etapes que van des de Llavorsí fins a Hondarribia en dotze dies. Van ser unes de les millors vacances de la meua vida! El passat any 2005 juntament amb en Jordi Monerris en vam fer les sis primeres (ell repetia!), des de Llançà fins a Llavorsí, acompanyats en algunes jornades d’altres amics que no són del CEL.

Enguany, en Joan Aige l’ha fet tota sencera acompanyat en algunes etapes pel Carles Torné, en altres per amics propers al CEL, i algunes les ha fet en solitari.

Tal com s’ha comentat al principi, cal adaptar el recorregut a les necessitats i al gust de cadascú. Es tracta de pedalar pel Pirineu en llibertat, sense condicionants, desconnectant durant dies i gaudint al màxim de cadascuna de les sensacions amb què la travessa ens obsequia.

Ah!, i si voleu continuar pedalant, podeu enllaçar la travessa dels Pirineus amb el Camino de Santiago del Norte!

Animeu-vos!

Faust Rovira i Giró

ITINERARI BASE

Pirineu català:

1. Llançà – Albanyà
2. Albanyà – Camprodon
3. Camprodon – Planoles
4. Planoles – Bagà
5. Bagà – Noves de Segre
6. Noves de Segre – Llavorsí
7. Llavorsí – Espui
8. Espui – El Pont de Suert

Pirineu aragonès:

9. El Pont de Suert – Senz
10. Senz – Sarvisé
11. Sarvisé – Senegüé
12. Senegüé – Aragüés d’o Puerto
13. Aragüés d’o Puerto – Isaba

Pirineu navarrès:

14. Isaba – Orreaga (Roncesvalles)
15. Orreaga – Etxalar
16. Etxalar – Hondarribia

Cicloturisme pel sud-oest d'Irlanda

El Ring of Kerry i la península de Dingle

El passat dia 12 de juliol de 2006, en Quim Fillat i jo agafàvem un avió a l'aeroport de Reus i volàvem direcció Dublín. El nostre objectiu era el sud-oest de l'illa d'Irlanda per tal de recórrer en bicicleta dues de les més populars i belles de les seves penínsules: la **península d'Iveragh (Ring of Kerry)** i la **península de Dingle**. A més, els nostres plans també incloïen coronar el cim més alt de l'illa, el **Carrauntoohil**, de 1.039 m, i visitar el **Parc Nacional de Killarney**. Tot això en l'incomparable marc d'un país com Irlanda, on la bellesa dels seus paisatges i l'amabilitat de la seva gent fan que sigui un lloc realment especial. Un país amb una apassionant i agitada història que n'ha anat forjant el caràcter. Una història viva, present, que es respira en cada un dels seus sorprenents racons.

El "**Ring of Kerry**" és una popular ruta circular que recorre la península d'Iveragh. La més coneguda és la que es fa per carretera en cotxes i autocars, però existeixen recorreguts específics per fer tant en bicicleta com a peu (The Kerry Way) molt més bonics i ben senyalitzats. A les oficines de turisme existeixen mapes on es detallen aquests recorreguts.

Molts viatgers van a fer el "Ring of Kerry", i en canvi obliden visitar la veïna **península de Dingle**, no tant turística però plena d'encant i de bellesa. Com que la durada del viatge ens ho permetia, nosaltres també la vam incloure en el nostre recorregut.

Pel que fa al **Parc Nacional de Killarney**, al costat de la ciutat del mateix nom, té més de 10.000 ha de boscos, llacs i muntanyes. El fotogènic Ross Castle i l'emblemàtica Muckross House amb els seus idíl·lics jardins humanitzen de la forma més bella possible aquest agradable indret. El parc disposa d'una xarxa de camins per passejar-hi tan a peu com en bicicleta, que ens permetran passar-hi un dia complet assaborint-ne tots els racons.

A pocs quilòmetres (poc més d'una hora en bicicleta) de la mateixa ciutat de Killarney és on es troba la muntanya més alta d'Irlanda, el **Carrauntoohil** (Corrán Tuathail en gaèlic) de 1.039 m, situada dins la serralada de les Macgillycuddy's Reeks. No menyspreu aquest cim per la seva modesta alçada. El punt d'inici de l'excursió (Croinin's Farmyard) és a 150 m del nivell del mar, i en dues hores i tres quarts de pujada ens plantem als 1.039 m

del cim. Són gairebé 900 m de desnivell, dels quals gairebé 300 es guanyen de cop per una canal anomenada The Devil's Ladder (l'Escala del Diable). Tot i això és una excursió del tot assequible per a qualsevol persona que practiqui muntanya habitualment, i que no presenta cap dificultat tècnica.

Un cop arribats a l'illa verda, calia organitzar el nostre viatge. Vam decidir que primer faríem la volta a la península de Dingle, en tres jornades, i posteriorment iniciariem el Ring of Kerry (anell de Kerry), que es fa en quatre. Entremig de les dues rutes teníem la intenció de pujar al Carrauntoohill, activitat que ens ocuparia un dia. Per al final ens reservàvem la visita al Parc Nacional de Killarney i, arribats de nou a Dublín, fer-hi un dia o dos de turisme.

La guia *Cycling Ireland* de l'editorial Lonely Planet (que ens va deixar en Marc Gelly), i la guia *Trotamundos* de l'editorial Salvat, van ser les nostres inseparables "companyes" de viatge. Amb la seva informació vam establir el recorregut de les nostres etapes, els punts d'interès per visitar i els llocs d'allotjament, a més d'altra informació que també ens va ajudar a gaudir més del viatge.

Com podeu imaginar, a banda del bitllet d'avió i el lloguer de les bicicletes a Killarney, no teníem res concertat. La idea era anar al nostre ritme, dibuixant el viatge sobre la marxa amb l'únic ajut de les guies que dúiem a la motxilla. L'experiència ens deia que és una de les maneres més boniques de viatjar, i així ho vam fer.

CRONOLOGIA DEL VIATGE:

Primer dia: Reus – Dublín – Limerick (a mig camí cap a l'oest).

Amb aquests objectius, doncs, arribem a l'aeroport de **Dublín** a primera hora de la tarda del dia 12. Agafem un bus cap al centre i de seguida sortim amb un altre bus

direcció **Limerick**, a mig camí cap a l'oest, on passarem la primera nit. És en aquesta ciutat on per primer cop comprovem l'amabilitat i l'hospitalitat dels irlandesos. No és un tòpic, realment són així!

Segon dia: Limerick – Killarney – Agadoo

Arribada a l'oest i primeres pedalades.

En aquesta jornada acabem el viatge en bus fent el trajecte Limerick – **Killarney**, bonica ciutat, ja a l'oest, que servirà de base de les nostres excursions. Un cop allí, lloguem les bicis i fem les primeres pedalades fins al Youth Hostel Agadoo, alberg juvenil maquíssim on passarem la nit.

Tercer dia: inici de la volta a la península de Dingle: Agadoo – Dingle. 66 km. Primers regals per als sentits.

Avui ja gaudim d'una jornada sencera pedalant. Des d'**Agadoo** ens dirigim a **Castlemaine**, al racó sud-est de la península de Dingle. Des d'allí en recorrerem la vessant sud, passant per indrets de gran bellesa com la **platja d'Inch** i el **castell de Minard**. L'etapa finalitza a **Dingle**, un bonic poble de pescadors, força turístic, situat al fons de la badia del mateix nom.

Quart dia: volta circular per l'oest de la península de Dingle. 64 km.

Autèntic esperit gaèlic.

Jornada amb molt bones vistes i sensacions intenses. El recorregut s'endinsa en una de les zones més genuïnes d'Irlanda, l'autèntica Irlanda gaèlica (de fet, tots els indicadors estan únicament en aquesta llengua). Visitem esglésies centenàries com la de **Kilmalkedar**, del segle VII, i arribem fins a **Brandon Creek**, uns penya-segats impressionants, allunyats de tot arreu, sota la Brandon Mountain, d'on diu la llegenda que Saint Brendan es va embarcar cap a Terranova cinc segles abans que Cristòfol Colom. Cap a l'extrem més oriental de la península les vistes són constantment espectaculars. Es passa per indrets com el **cap de Clogher**, des d'on es veuen a la perfecció les illes Blasket, pel **cap de Sleat**, amb la seva petita platja de postal, i altres indrets de gran bellesa fins arribar de nou a **Dingle**.

Cinquè dia: darrera etapa de la volta a la península de Dingle: Dingle – Fossa (Killarney). 90 km.

Miradors naturals.

En aquesta etapa creuem de nou la península de Dingle de sud a nord per la collada anomenada **Connor Pass**. La recorrem pel nord en sentit est fins a la població de **Camp**, i la tornem a creuar de nou sentit sud per la **collada de Caherbla** fins a **Aughils**, des d'on retornarem a Fossa, al costat de Killarney. Les vistes amb què les dues collades ens obsequien justifiquen l'esforç que cal fer per arribar-hi. Són realment maques.

Sisè dia: ascensió al Carrauntoohil (1.039 m), el cim més alt d'Irlanda.

Després d'una agradable hora en bicicleta des del càmping de Fossa, s'arriba a la **Croinin's Farmyard**, punt de sortida de l'excursió a peu per pujar al **Carrantuohil**. El temps emprat per a l'ascensió, en el nostre cas, va ser de 2 h 45 min. Després, a mig camí de la baixada ens vam banyar a les cristal·lines aigües del **llac Caillí**, cosa que ens va permetre iniciar el retorn fins a Killarney ben frescos. Un cop a la ciutat, encara vam tenir temps de fer unes compres, sopar i fer una passejada fins al **Ross Castle**, preciós castell dins del Parc Nacional de Killarney, des d'on vam gaudir d'una bonica posta de sol amb el **llac Leane** com a teló de fons.

Setè dia: inici del Ring of Kerry: Killarney – Kenmare. 43 km.

Travessant les muntanyes.

L'etapa d'avui s'endinsa cap al **Gap of Dunlop**, un popular congost que separa les dues serralades més altes d'Irlanda: les **MacGilycuddy's Reeks** i la **Purple Mountain**, ja al límit del Parc Nacional de Killarney. Des del seu punt més alt, s'inicia un descens amb magnífiques vistes, alternant zones de prats amb zones boscoses fins arribar al **Moll's Gap**, una collada per on hi passa la ruta per carretera del Ring of Kerry, amb un

parador inclòs. Des d'aquí, s'inicia la baixada definitiva cap a **Kenmare** per l'ampla N-71.

Vuitè dia: segona etapa del Ring of Kerry: Kenmare – Waterville. 61 km.

De nou la màgia de la costa.

Esplèndida jornada, sobretot en la segona meitat, a partir de la població de **Sneen**, on els llocs per visitar i els paisatges que els envolten són realment bells. Prop de **Castlecove** hi ha l'**Staigue Forte**, un fortí de l'època precristiana ubicat en un bonic raconet muntanyós. Més endavant, a **Caherdaniel**, hi ha la **casa de Daniel O'Connell**, "El Llibertador", gran polític del segle XIX, emplaçada en una badia de gran bellesa, la **Derrynane Bay**, declarada Parc Natural.

A partir d'aquesta població, comença una forta pujada fins al **Coomakesta Pass** que, en guanyar alçada, ens permet veure la badia a vista d'ocell. Un cop a la collada, s'inicia una de les experiències més intenses de tot el viatge: la suau baixada cap a la població de **Waterville**, a la coneguda i fotogènica **badia de Ballinskelligs**.

Novè dia: ruta circular Waterville – Ballinskelligs – Keel – Potmagee – illa Valentia – Waterville. 58 km.

Fins l'extrem més occidental d'Irlanda.

Aquesta jornada és una de les més belles de tota la ruta. L'itinerari recorre l'oest de la península d'Iveragh i s'endinsa a l'illa de Valentia, l'extrem més occidental d'Irlanda. En tot aquest trajecte està prohibida la circulació d'autocars turístics, fet que provoca que no es trobi gairebé ningú. Cal superar també un dels colls més durs de tota la ruta, el **Coomanaspig Pass**, des d'on hi ha unes esplèndides vistes (sempre que no hi hagi boira, com ens va passar a nosaltres!). Llocs com **Ballinskelligs**, amb les seves platges i el **Priorat** que porta el mateix nom, el llogarret de **Keel**, també amb una bonica platja, són plens d'encant i bellesa. L'**illa de Valentia**, unida a la d'Irlanda per un pont a la localitat de **Portmagee**, es travessa íntegrament per una petita carretera que voreja penya-segats i verds camps, sempre en solitud. La nota divertida de la jornada es troba a **Kingstown**, a l'extrem est de l'illa, on cal agafar un ferry per tornar a l'illa d'Irlanda. I d'aquí es retorna per l'interior fins a **Waterville**, lloc d'inici de l'etapa.

Desè dia: darrera etapa del Ring of Kerry: Waterville – Killarney. 62 km.

Els grans espais solitaris de l'interior.

Aquesta etapa, extreta de la guia *Cicling of Ireland*, no segueix el Ring of Kerry “oficial”, i travessa d'oest a est tota la península pel seu pacífic interior. Un primer tram fins al **Ballaghisheen Pass** va seguint el **riu Inny**, amb un paisatge de granges, prats i boscos, alguns de gran bellesa com el **Ballaghisheen forest**. A partir de l'esmentat coll, un paisatge similar a la tundra se'ns obre al davant majestuosament. La sensació de solitud és impressionant. Es tracta de grans extensions de turberes cobertes d'un mantell verd de vegetació només trencat per l'estreta carretera que les travessa. Diuen que és la més estreta d'Irlanda, i realment dos turismes que es creuin no hi poden passar! Més endavant, a mesura que ens apropem a les muntanyes, el paisatge alpí guanya terreny. Després d'uns quants quilòmetres sense civilització, s'arriba al llogarret de **Glencar**, on hi ha un alberg, ideal per recuperar forces. Després es voreja el **llac Acoose**, i a poc a poc el paisatge es va obrint fins arribar de nou a **Killarney**. Abans, però, es pot fer una escapadeta al **Lough Leane**, o passar pels **Heights of Agadoe**, una elevació natural al municipi d'Agadoe que fa d'excel·lent mirador del Parc Nacional de Killarney i de la ciutat que li dona nom.

Onzè dia: visita al Parc Nacional de Killarney.

Ens dediquem a visitar el **Parc Nacional de Killarney**. La bici és el mitjà ideal per fer-ho. Permet passejar pel seu entramat de camins i visitar tots els racons d'interès. La **Muckross Abbey**, la **Muckross House** i els seus jardins, les **Traditional Farms**, la **Torc Cascade...** Tot plegat dins d'una magnífica extensió de boscos, prats, platges naturals a la vora dels llacs Leane i Muckross, rierols... Imprescindible dedicar-hi un dia sencer. Un regal per als sentits.

Dotzè dia: ja sense les bicis, retorn a la capital. Trajecte Killarney – Dublín en bus.

Tretzè dia: Turisme per Dublín.

Catorzè dia: Retorn a casa: Dublín – Reus – Lleida.

CONCLUSIÓ:

Tot plegat, un agradable viatge que va satisfer sobradament les nostres expectatives. La bellesa dels seus paisatges, l'atractiu del seu patrimoni, l'autenticitat de la seva història i l'amabilitat de la seva gent fan d'aquest raconet d'Irlanda un lloc gairebé imprescindible de visitar.

Slàn! (adéu en gaèlic).

Faust Rovira i Giró

Núm. 87. La Mola de Colldejou

La serralada Prelitoral catalana, en apropar-se a la depressió de l'Ebre s'apropa també al mar, dominant abruptament l'estreta plana litoral. Aquí, l'esmentada serralada la conformen dues muntanyes veïnes i molt semblants per la seva estructura i formació geològica: la Mola de Colldejou i la serra de Llaberia. Ambdues s'alcen bruscament, en forma de cingleres calcàries coronades per dilatats altiplans. El nexa d'unió entre els dos relleus és el coll del Guix, a prop i a ponent del poble de Colldejou, on s'inicia aquest itinerari.

0,00 h. Colldejou (432 m), poble costerut i enfilat als faldars SE de la imponent Mola a la qual dona nom. S'hi arriba per la carretera T-322 des de Mont-roig del Camp, o també des de Mora, per Marçà i la Torre de Fontaubella (carretera TV-3001). Compta amb un bar-restaurant. Situats a la plaça del poble, que gaudeix d'un bon panorama, prenem al davant de l'església parroquial dedicada a Sant Llorenç, un costerut carreró a mà esquerra que puja a l'extrem NW del poble i, en acabar les darreres cases, esdevé una pista de terra planera (GR 7) que revolta una barrancada i segueix avançant cap a ponent. El bosc és de pi. Es deixen diferents trencalls que menen als conreus.

0,20 h. Bifurcació. La branca dreta puja i després gira enrere: cal seguir la de l'esquerra, que baixa un xic per després tornar a pujar. Enfront veiem els cingles grisencs de la serra de Llaberia. El bosc es fa esclarissat, i tenim ja proper el coll del Guix. Una drecera, a mà dreta de la pista, hi puja directament.

0,45 h. Coll del Guix (626 m) on efectivament abunda la pedra guixera, que antany era objecte d'explotació. Aquest pas és obert entre la Miranda de Llaberia i la Mola de Colldejou, i és una important cruïlla de camins: enfront, la pista davalla a la vall de Massanes i Marçà (camí dels Maquis); a l'esquerra, un viarany (drecera d'en Ramon) s'enfila a la Miranda de Llaberia, que es descriurà al proper Itinerari Excursionista núm. 88, i per la dreta surt el camí cap a la Mola. Seguirem aquest darrer (GR 7-3) que, després d'un tros planer, comença a pujar fortament girant amb tendència a l'esquerra i superant alguns graons de roca. El bosc és pobre en aquest vessant solell. Una drecera poc visible puja a mà dreta directament al cap del cingle, per la canal de la Mora; el camí més fressat, que seguirem, va a pujar pel portell de les Processons.

1,10 h. Grauet del Portell de les Processons, passat el qual el camí puja més suaument i revolta una torrentera. Els plans superiors de la Mola semblen ja a l'abast, però és una sensació enganyosa. En una raconada, un petit grup d'alzines ofereix una de les poques ombres que trobem en aquesta assolellada zona. Ens apropem al dilatat i planer esquenall de la muntanya, i en arribar-hi seguirem cap a mà dreta. Aquest pla summital és molt extens, i el vent hi bufa sovint amb gran força.

1,25 h. Els Corralots (898 m), ampli clos tancat amb parets de pedra seca que, com el seu nom ja diu, era emprat per tancar els ramats. Seguint pel llom cap a llevant, es va a passar pel costat del Bassot de la Mola, que arreplega les aigües pluvials. Al N es veuen els

LLIBRERIA TURÍSTICA

REVISTES DE VIATGES • LLIBRES I GUIES TURÍSTIQUES
 • GUIES D'ALLOTJAMENTS I D'OCI • MAPES DE CARRETERES I DE MUNTANYA
 • CARTOGRAFIA DIGITAL I EN RELLEU • RUTES SENDERISME
 • RUTES EN BTT • RUTES EN AUTOMÒBIL I EN 4x4 • RUTES D'HIVERN I D'ESCALADA
 • VÍDEOS I DVD • AMPLIACIÓ DE FOTOGRAFIES

C/ Ramon Llull, 8, baixos • 25008 • Lleida • Tel.: 973 241 267 • Fax: 973 241 267

Mola de Colldejou. Estimballs de cingle gran a l'indret del Racó dels Caragols.

molins del parc eòlic de Trucafort, a la serra d'Argentera. Darrera pujada per l'ampli i herbat llom.

1,45 h. Cap de la Mola de Colldejou (921 m) coronat per les ruïnes d'una fortificació cilíndrica, que la tradició popular atribueix als sarraïns. El seu origen, però, no es remunta més enllà de les guerres Carlines. Panoràmica esplèndida, amb muntanyes a tot el contorn, des del massís dels Ports al Montsant i les muntanyes de Prades. Més a prop, la serra d'Argentera al NE i, a migjorn, la de Llaberia. Especialment, val la pena baixar un xic a migjorn, fins a l'indret conegut com Racó dels Caragols, al cap del cingle: aquí els estimballs són realment impressionants, amb algun teix arrapat al vertical rocam. Enfront, a l'altre costat de la profunda depressió del coll del Guix, ens planta cara la Miranda de Llaberia. Encara pel GR 7-3, seguim la carena en suau baixada cap al NE en direcció al Portell de la Cova, on el camí (senyals de pintura) comença a davallar en fort pendent, tot revoltant per l'interior d'una aspra barrancada rocallosa òrfena de vegetació, la canal del Batllet, que permet baixar a peu de cingle. Compte amb la caiguda de pedres! Més avall acaba la cinglera i comença el bosc de pins. El camí s'hi adreça i baixa, encara molt pendent i aixaragallat, enmig del bosc. Minva el pendent, i es passa pel costat de les ruïnes d'una cabana prenent, la direcció del coll Roig, al N, per on

passa la carretera de la Torre de Fontaubella a Colldejou. Molt amunt, es veu el cingle d'on acabem de baixar.

2,45 h. Un ample i planer camí travessa el nostre. Deixant el que seguíem (GR 7-3), que va a trobar el coll Roig més avall, prenem a mà dreta aquest nou i ample pas, encarat al S, que és l'antic camí de la Torre de Fontaubella a Colldejou. Tornem a coincidir amb el GR-7.

2,55 h. Font Freda, l'aigua de la qual és captada per abastar Colldejou. Una banyera vella fa d'abeurador. No cal dir que és preferible l'estètica dels cóms de fusta o les piques de pedra!

En aquest punt hi ha una bifurcació: cal seguir la branca de l'esquerra (la de la dreta revolta pel faldar de la Mola i va a ajuntar-se a la pista que anteriorment hem deixat, abans del coll del Guix). Seguint, doncs, el trencall de l'esquerra, que aviat es fa més estret, es baixa lleugerament per revoltar després una ampla barrancada, pel boscós vessant. Enlaire, a mà dreta, els cingles de la Mola dominen tots aquests indrets. A l'esquerra, més avall, passa la carretera de la Torre de Fontaubella, i a l'altre costat del fondal es té la serra d'Argentera, amb el pont natural de la Foradada ben visible.

3,30 h. Collet de la Xuta (547 m), que no es travessa. Es revolta el turó a llevant de l'esmentat coll, i el camí es fa més pendent i accidentat, girant després cap a migjorn i després a ponent, ja a les envistes del poble, al qual s'entra per la part de dalt.

3,40 h. Colldejou, on s'ha iniciat l'itinerari.

Nota: en començar la baixada per la canal del Batllet, es veu a mà dreta una mena de petit portell, que, si hi arribem, dóna pas a una raconada on s'obre la boca de la cova del Llamp, que dóna nom al Portell de la Cova. Aquesta cavitat, baixa de sostre en general, té una boca a l'extrem oposat, oberta sobre l'estimball. Cal portar llums per visitar-la.

Bibliografia: *Per les Serres de Mestral - I.* Antoni Cabré. Cossetània, Col. Azimut, núm. 9.

Cartografia: *Serra de Llaberia*, escala 1/20.000. Ed. Piolet.

Mapa Topográfico Nacional, escala 1/25.000. Full 472-I, *Falset*. IGN, Madrid.

Manuel Cortès

Escalfament global i crisi energètica, dues cares de la mateixa moneda (I)

L'escalfament global

Aquest hivern 2006-2007 el canvi climàtic ha esdevingut canvi mediàtic. Amb aquest joc de paraules es vol fer palès que després d'anys en els quals l'escalfament global no aconseguia la rellevància necessària als *mass media*, darrerament ha obtingut ressò en portades de diaris i titulars d'informatius. S'obre la porta al canvi de paradigma.

Al 1890, Svante Arrhenius i P. C. Chamberlian consideren, independentment, els problemes que podria causar un increment de la concentració de CO_2 a l'atmosfera. Tots dos relacionen l'ús de combustibles fòssils amb un possible canvi climàtic. Al 1957, David Keeling instal·la el primer seguiment continu de concentració de CO_2 a l'atmosfera, i s'adona que aquest gas creix regularment any rere any.

Si perforem més de 3 km al glaç de l'Antàrtida (Vostok), podem analitzar bombolles d'aire atrapades fa 600.000 anys per conèixer l'evolució de la concentració de CO_2 a l'atmosfera. Aquesta assoliria un valor mínim de 180 ppm (parts per milió) durant les glaciacions, i un valor màxim de 280 ppm en els períodes interglacials. Mesurant els isòtops d'oxigen es poden constatar variacions de temperatura glacial-interglacial de 12°C .

Fins a principis del segle xx la concentració de CO_2 era 280 ppm, actualment ha superat les **380 ppm**, amb un increment de temperatura de $0,8^\circ \text{C}$. Ens hauríem de remuntar 20 milions d'anys per trobar una concentració de CO_2 tan alta. En les properes dues dècades s'espera un increment de $0,2^\circ \text{C}$ per dècada.

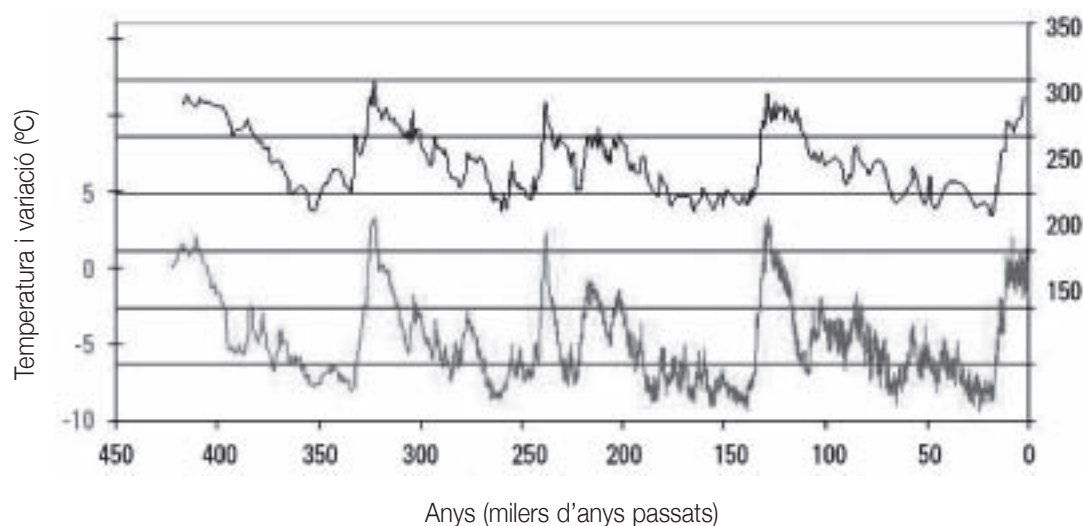
A tall d'exemple, en el darrer viatge a Alaska (2005), qui escriu va constatar la preocupació dels *rangers* del Denali National Park pels efectes de l'escalfament global: l'altitud de la zona de neu perpètua al Kalhitna Glacier havia assolit un nou rècord (7.200 peus), es registraven temperatures positives i dies de pluja en comptes de neu a primers de maig, s'escurçava la temporada d'aterratges segurs a la gelera, una allau de roques al Windy Corner causà la mort d'un escalador i ferides a dos més, alhora que emergia el cadàver d'un escalador colgat al 1969. D'altra banda, la fusió del permafrost de la tundra causa esfondraments de carreteres, ensorraments de cases i esquerdes a l'oleoducte.

Diferents escenaris situen, durant aquest segle, la concentració de CO_2 entre **500 i 900 ppm**, valors no assolits en els darrers 50 milions d'anys. Aquest increment comportarà un previsible augment de temperatura de 4°C a 7°C de conseqüències severes, tant des del punt de vista econòmic com ambiental, les quals no detallarem ja que el propòsit d'aquest article no és ni alarmar ni deprimir el lector, en tot cas alertar-lo.

La crisi energètica

Comença a emergir tímidament, en els mitjans de comunicació, l'altre repte de futur: la crisi energètica. El 80% de l'energia que consumim l'obtenim de combustibles fòssils (petroli i gas), la combustió dels quals és la causa principal de l'escalfament global. El 95% del transport mundial depèn del petroli, aquest és un recurs finit, un cop arribat al zenit de producció, i d'acord amb la corba de Hubbert, aquesta començarà a davallar.

El Col·legi d'Enginyers Industrials pronosticà, en un informe presentat per Jordi Dolader a primers de desembre, que el crac energètic arribarà en 15 anys. Matthew Simmons, president de Simmons & Co. International, el major banc nord-americà especialitzat en finançar operacions petrolíferes, argumenta que al 2006 la producció de petroli va assolir el zenit, en disminuir la producció al Golf de Mèxic, Mar del Nord i Aràbia Saudí. La petroliera Exxon Mobil va situar el zenit al 2003. Ken Deffeyes el situa a l'any 2000. L'ASPO (Association for Study of

Peak Oil) s'inclina pel 2008 (gràfic adjunt). La demanda, en canvi, continua creixent amb la incorporació dels gegants asiàtics, l'Índia i la Xina.

El problema no és el moment en el qual s'acabi el petroli i el gas (dues o tres dècades), sinó el moment en el qual la demanda superi l'oferta, i en el qual l'oferta sigui menor any rere any, és a dir el moment en el qual la producció mundial de petroli hagi arribat al zenit (*peak oil*). En aquest punt no serem capaços d'augmentar l'extracció de cru per satisfer la demanda (85 milions de barrils diaris actualment), i aquesta declinarà inexorablement seguint la corba de Hubbert com alerten enginyers, geòlegs i petroleres (Matthew Simmons, Collin J. Campbell, Deffeyes, Bartlett, Laherrère, Mariano Marzo, i tants altres). Kjell Alekett, professor de la universitat d'Upssala (Suècia) i president de l'ASPO, afirma que el declinament del petroli i el gas afectarà la població mundial més que el canvi climàtic.

Només cal buscar al Google "*peak oil*", "*cenit del petróleo*", "*crisis energética*", o bé els noms propis anteriors, i el lector podrà contrastar la informació. Actualment, 59 dels 65 països productors de petroli ja han passat el seu zenit de producció. Conseqüentment i en tan sols 7 anys el preu del barril ha passat de 20 \$ a 70 \$. El banc francès d'inversions Ixix-CIB prediu un preu de 380 \$ al 2015. La pregunta que es farà el lector és: "s'està preparant la societat per a aquest nou escenari?"

Serà aquesta la corba d'energia de la història?

I ara què?

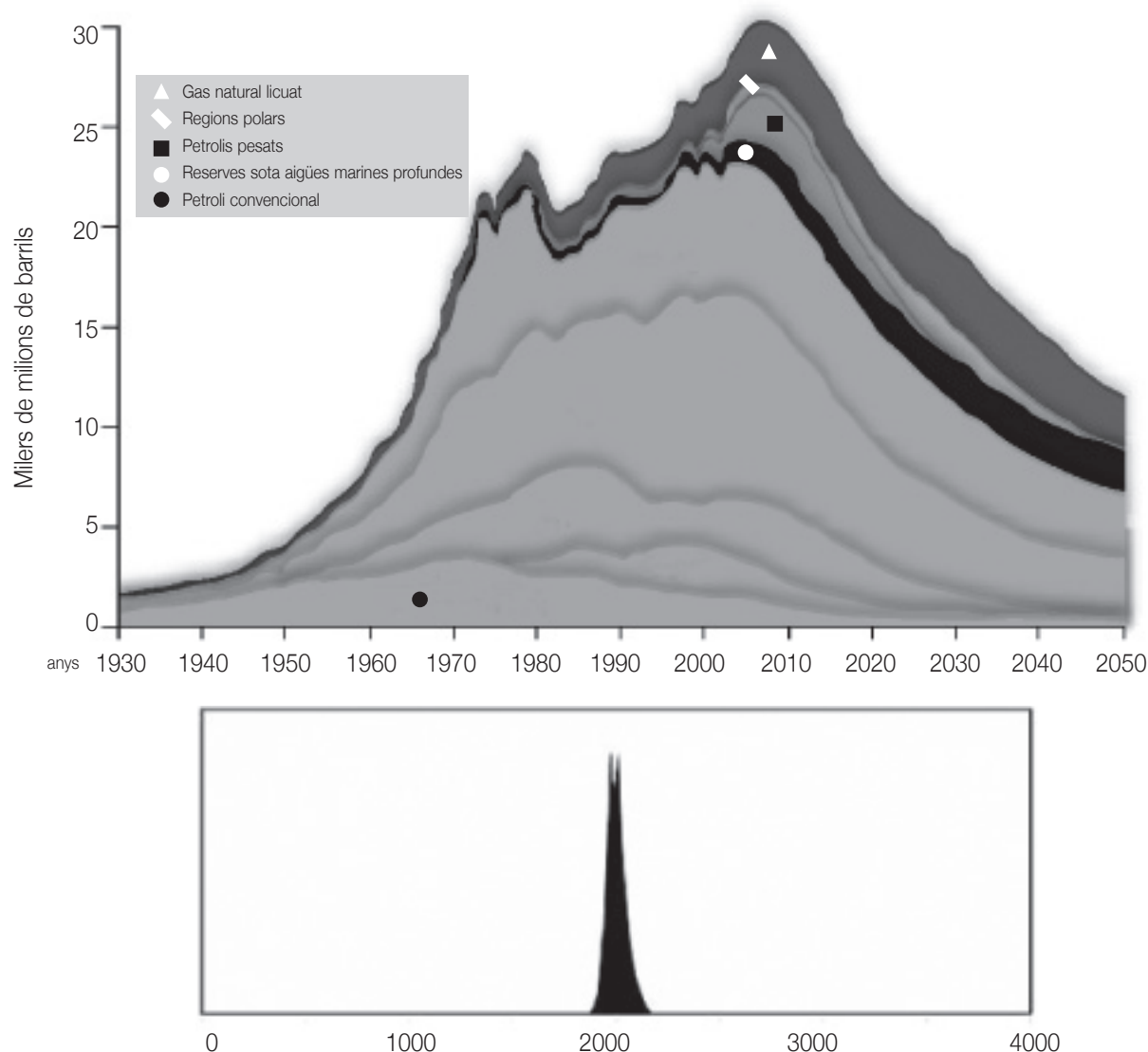
En pair aquesta informació que arriba dels *mass media* la nostra reacció es pot encabir en tres tipus de resposta possibles:

1. Escèptic: "El canvi climàtic no existeix, és un cicle natural, els romans ja anaven en sandàlies per calçades romanes sota les actuals geleres. El petroli no s'acabarà mai, segur que ara ja tenen coses inventades per quan s'acabi." L'escèptic no integra el problema dins la seva ètica, el problema no existeix.
2. Impotent: "És un greu problema però no podem fer res, que ho arregli l'administració, no serveix de res que jo faci alguna cosa i els americans no, els que vinguin darrere ja s'ho trobaran, així és que l'últim que tanqui el llum." L'impotent reconeix el problema però no se'n sent responsable, no actua, delega, hi ha contradicció entre l'ètica i la moral.
3. Proactiu: "És necessari que cadascun de nosaltres promogui els canvis que ens portin a un canvi de paradigma." El proactiu pensa globalment i actua localment, incorpora canvis en les seves decisions i actuacions, adopta un compromís personal i promou canvis col·lectius.

En el cas de no fer res, quan en el futur els nostres fills se n'adonin es preguntaran "en què estaven pensant?". Tenim, doncs, un problema ètic.

Com a eina de divulgació, properament projectarem la pel·lícula ***La veritat incòmoda***, un documental sobre el

El pic de la producció mundial

Serà aquesta la corba d'energia de la història?

canvi climàtic elaborat per l'exvicepresident dels EEUU Al Gore. Els interessats a assistir-hi cal que us poseu en contacte amb la secretaria del Centre Excursionista de Lleida, per confirmar la data i el lloc.

Es recomana igualment la propera estrena de *The Oil Crash. A Crude Awakening*. Guardonat a 42 festivals de cinema, aquest documental expressa el cru despertar que suposa la crisi energètica.

jordi@martinez.cat

LES SOLUCIONS

Deixem, si us sembla, un temps per pair aquest article i aparquem, temporalment, per al proper número de l'*Aresta* alguns apunts sobre solucions i conclusions. El lector està convidat a aportar les seves propostes a l'adreça electrònica de qui signa l'article per tal de compartir-les amb la comunitat de l'*Aresta*.

Moda Infantil

Tel. 973 23 67 11

Magdalena, 37 · 25007 LLEIDA

Restaurant
LA MASIA

BANQUETS DE NOCES

COMUNIONS

BATEJOS

FESTES FAMILIARS

CUINA DE MERCAT

CÀTERING

Democràcia, 16

Tel. 973 23 42 24

Pardo Gestió

Rambla Ferran, 10 1-7 - 25007 LLEIDA

Tel.: 973 23 62 07

info@pardogestio.com

Salo Natura
Herboristeria-Dietètica

C/ Humbert Torres, 14

Tel. 973 22 04 40

*Aliments i
productes
naturals*

25008 LLEIDA

***Ara hi ha alguna cosa
més fàcil que parlar
amb els ulls***

Només cal que passis per la teva oficina i que ens expliquis els teus somnis. Perquè, parlis com parlis, desitgis el que desitgis, a "la Caixa" t'escoltem. I amb el Préstec Estrella t'ho posem fàcil.

Parlem?

